

Monitoring en evaluatie in een aanvraag Sportimpuls

Monitoring en evaluatie is in de Sportimpuls een belangrijk onderdeel van uw subsidieaanvraag. Dit geldt voor de reguliere Sportimpuls (SI), de Sportimpuls Jeugd in lage inkomensbuurten (JILIB) en de Sportimpuls Kinderen sportief op gewicht (KSG). Met monitoring en evaluatie krijgt u inzicht in wat u bereikt met uw project: de resultaten, hoe het project verloopt en hoe het project (tussentijds) verbeterd kan worden. Als u begint met het schrijven van een subsidieaanvraag, is het aan te raden een deskundige partner te zoeken die samen met u het onderdeel monitoring en evaluatie uitwerkt en eventueel na goedkeuring van uw subsidieaanvraag dit onderdeel mede uitvoert. Uw project en de interventie-eigenaar van de menukaart kunnen elkaar op het vlak van monitoring en evaluatie versterken. Vaak hebben interventie-eigenaren ervaring met monitoring en evaluatie, en andersom kan uw project de interventie-eigenaren belangrijke inzichten geven in de uitvoer en resultaten op een nieuwe locatie.

Soorten evaluaties

Een goede invulling van het onderdeel monitoring en evaluatie bestaat in een subsidieaanvraag bij voorkeur uit de onderdelen:

1. Monitoring
2. Procesevaluatie
3. Effectevaluatie

Hieronder zijn deze onderdelen nader toegelicht.

Ad.1

Monitoring vormt een belangrijk onderdeel van een evaluatie. Monitoren is het verzamelen en bijhouden van belangrijke gegevens op verschillende momenten tijdens het project. Het doel is om inzicht te krijgen in de voortgang van de aangeboden activiteiten. Door monitoren signaleert u knelpunten en zet u een eventuele koerswijziging tijdig in. De te verzamelen gegevens dienen voor de start van de uitvoer bepaald te worden, vanuit de doelstellingen van het project. Denk aan cijfers over deelname aan activiteiten (bereik), uitval gedurende activiteiten, beweegnormen en doorstroom naar regulier sport- en beweegaanbod. Indien uw subsidieaanvraag wordt toegekend, dient u voor ZonMw, na de start van uw project, een aantal van deze gegevens apart te registreren in een registratiesysteem dat beschikbaar is voor alle Sportimpulsprojecten.

Ad.2

Een procesevaluatie geeft inzicht in de realisatie van het project: is het uitgevoerd volgens plan en wat zijn de sterke en zwakke punten in de uitvoering. Deze inzichten kunnen gebruikt worden ter verbetering van de gekozen aanpak. Het geeft vaak antwoord op de 'waarom' vraag: waarom verliep de werving zo stroef, of waarom vonden de deelnemers bepaalde activiteiten leuk. De procesevaluatie kan worden uitgevoerd op het niveau van deelnemers, uitvoerders/professionals en op het niveau van de projectgroep. Vragen die in een procesevaluatie aan bod kunnen komen zijn:

- Wat zijn barrières of bevorderende factoren in de werving en de uitvoering?
- Wat zijn de ervaringen en meningen van de einddoelgroep?
- Zijn de uitvoerders tevreden met de materialen en ondersteuning?
- Hoe verliep de samenwerking tussen de verschillende projectleden?

Bij een procesevaluatie op het niveau van projectgroep kan de samenwerking geëvalueerd worden. Ook kunnen (tussentijdse) uitkomsten vanuit deelnemers en uitvoerders met de gehele projectgroep besproken worden ter verbetering van het project.

Ad.3

Met een effectevaluatie wordt gekeken naar de gewenste opbrengsten (effecten) van een project. Met andere woorden: zijn de doelen behaald en wat zijn de eventuele neveneffecten van het project? Inzicht in de opbrengsten is interessant voor alle partners en uitvoerders in het project: wat heeft de gezamenlijke inspanning opgeleverd? Daarnaast is het belangrijke informatie voor (toekomstige) financiers van het project.

Om effecten inzichtelijk te maken, is het belangrijk dat de (sub)doelen concreet of liever SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) geformuleerd zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er een beeld is van de beginsituatie, dus voorafgaand aan de start van het project dient een beginmeting in de einddoelgroep (0-meting) gerealiseerd te worden. Vaak wordt een tussenmeting (1-meting) uitgevoerd en een eindmeting na afronding van het project in de einddoelgroep. Het aan te tonen effect is onder andere afhankelijk van het doel van het project (welke effect wilt u bereiken met uw aanpak), de aanpak zelf (methode en intensiteit) en de projectduur. Voor projecten met een korte projectduur gaat het vaak om voorboden van de bedoelde effecten op lange termijn. Een voorbeeld is dat meer mensen de intentie uitspreken om meer te bewegen, dat is een voorbode van het daadwerkelijk meer gaan bewegen.

Tot slot is het belangrijk om goede indicatoren en daarna meetinstrumenten te vinden die ook specifieke projectdoelen meten.

Voortgang en registratie

ZonMw vraagt u, indien uw aanvraag is goedgekeurd, tijdens de voortgang en na afloop van uw project verplichte kwantitatieve en kwalitatieve registratie op een aantal aspecten. Het doel van het registratiesysteem is om de opbrengsten van de Sportimpuls regeling te monitoren. Voor de voortgang en eindrapportage wordt bijvoorbeeld gevraagd naar:

- bereikte resultaten op basis van de doelstellingen in uw aanvraag;
- leerervaringen in het proces en de samenwerking (belemmeringen en bevorderende factoren);
- borging van de activiteiten.

De registratie omvat onder andere de volgende vragen per deelactiviteit:

- hoe vaak heeft u de activiteit uitgevoerd?
- hoeveel personen hebben deelgenomen?
- hoeveel personen zijn doorgestroomd naar regulier sportaanbod?
- welke doelgroepen heeft u bereikt?
- welke leeftijdsgroepen heeft u bereikt?

De bovenstaande aspecten kunt u meenemen in uw monitoring en evaluatieplan. Het ZonMw registratiesysteem kunt u ook als een monitoring instrument gebruiken voor het bijhouden van uw project.

Tips

Bij het inrichten van de monitoring en evaluatie in het projectplan dient u na te denken over:

- Belang en doel van de monitoring en evaluatie: waarom gaat u monitoren en evalueren?
- Welke vragen moeten beantwoord worden? Dit geeft richting aan uw evaluatie. Bent u op zoek naar bewijs voor effectiviteit, op zoek naar ervaringen om het project te verbeteren, of wilt u concrete resultaten zichtbaar te maken?
- Benoem indicatoren op basis van de doelen: wat gaat u meten, zowel op effect als op proces?

- Tijdsplan en planning: wanneer gaat u wat meten? Wanneer vinden 0-meting, 1-meting en eindevaluatie plaats?
- Methoden: hoe gaat u de gekozen indicatoren meten en evalueren? Er is een grote keus aan methoden: registratie, meetinstrumenten, testen, observaties, vragenlijsten, interviews, netwerkanalyse en gesprekken;
- Analyse: hoe gaat u de gegevens verwerken en interpreteren?
- Gebruik en verspreiding: wie heeft baat bij de uitkomsten en hoe verwerkt u de verbeterpunten in uw project?
- Budget: u mag maximaal 15% van de begroting in de subsidieaanvraag besteden aan monitoring en evaluatie. Deze neemt u op onder de post 'Accommodatie, promotiemateriaal en monitoring & evaluatie'.
- Zoek en schakel een deskundige partner in die samen met u de monitoring en evaluatiedeel uitwerkt en/of uitvoert.

Hulp bij monitoren en evalueren

Er zijn verschillende partijen die u desgewenst kunnen helpen met het opzetten en uitvoeren van een goede monitoring en evaluatie. Denk aan Hogescholen, Universiteiten, Kennisinstituten zoals TNO of Kenniscentrum Sport, de GGD, Academische werkplaatsen, Provinciale Sportservices of private onderzoeksbureaus. Vaak hebben interventie-eigenaren vragenlijsten of andere tools ten behoeve van monitoring en evaluatie beschikbaar.

Enkele interessante links:

- [Monitoren: meet het effect van je project](#) met onder andere:
  - [M&E wijzer Sport en Bewegbeleid](#) en
  - [Evaluatiekompas met instrumenten](#)
- De website [Alles over Sport](#) bevat onder het onderwerp 'monitoring en evaluatie' relevante artikelen
- [Monitoring en evaluatie bij leefstijlinterventies](#); Handleiding voor het monitoren en evalueren van projecten en interventies die zich richten op kinderen met (risico op) overgewicht gericht op het bevorderen van gezond gedrag